

MINISTERSTVO OBRANY ČESKÉ REPUBLIKY

Schvaluji.
Ředitel SRDS – OS MO
brig. gen. Ing. Bohuslav DVOŘÁK
Praha 6. září 2010

Protipovstalecký boj

VOJENSKÁ DOKTRÍNA

1. vydání

2010

Tato publikace je zařazena do kategorie vojenských doktrín. Vojenské doktríny jsou jedním ze zdrojů vojenských vědomostí, znalostí a zkušeností, shrnují a objasňují procesy, zásady a způsoby použití vojsk v jednotlivých druzích vojenských operací a nevojenských ohrožení. Mají pouze informativní a doporučující charakter, neobsahují ustanovení právních a vnitřních předpisů, které svým obsahem respektují.

Vojenská doktrína nenahrazuje žádný vnitřní předpis v působnosti rezortu Ministerstva obrany České republiky ve smyslu RMO č. 29/2009 Věstníku.

S vojenskou doktrínou nakládejte podle článku 22 RMO č. 11/2010 Věstníku.

Tato vojenská doktrína byla zpracována ke dni 30. 6. 2010.

ÚVOD

Boj proti povstalcům neboli boj regulérních ozbrojených i neozbrojených složek proti „organizovanému hnutí, jehož cílem je svrhnout legální vládu násilím“¹, byl součástí všech minulých světových i lokálních konfliktů, podobně jako je tomu dnes. Vojáci i velitelé, stejně jako politici a členové vládních i nevládních organizací, tento fenomén analyzují, řeší a v různém rozsahu, v různých formách, a tedy i v různých rovinách se k tomuto fenoménu vyjadřují.

V posledních desetiletích jsou operace NATO stále více propojené s pojmem protipovstalecký boj.² Toto propojení se bezprostředně dotýká i sil a prostředků AČR vysílaných jako samostatná úkolová uskupení nebo jako součásti mezinárodních uskupení.

Boj proti povstalcům musí být veden na všech úrovních, na úrovni strategické, operační i taktické. Tvrzení, že protipovstalecká operace (Counterinsurgency operation – COIN) je úkolem, který je řešen nejvyššími velitelskými stupni, a tudíž nepatří na taktickou úroveň, je nepřesné. Přesto boj proti povstalcům³ je a musí být plánován, schvalován a koordinován na vyšších úrovních, než je taktická, protože má většinou přímou vazbu na řadu jiných státních rezortů.

Vlastní provedení, konkrétní aktivity, výběr forem činnosti, praktické dotváření podmínek pro úspěch operace, tj. vlastní „boj“ proti ozbrojeným opozičním skupinám, je záležitostí taktickou a musí jej vést zejména relativně malé jednotky nebo uskupení na úrovni čtyř nebo rot.

Změny reálné situace v prostorech, kde jsou vedeny operace s převažující stabilizační činností, jejichž součástí je i protipovstalecký boj, zpravidla předbíhají možnosti sběru a analýzy poznatků a jejich zapracování do vnitřních předpisů. Na vznik a vývoj situace působí jednotlivé faktory operačního

¹ *Doktrína AČR 2010*

² *Obsah chápání pojmu „boj“ ve spojení „protipovstalecký boj“ je pro potřebu této doktríny širší než běžné chápání tohoto pojmu*

³ *Vzpouza, povstání, partyzánský boj, guerillová válka, ozbrojený odpor, rebelie atd. to všechno jsou pojmy, kterými se překládá anglický výraz „insurgency“. Obsahy těchto termínů se do značné míry překrývají nebo i shodují, i když tam mohou být rozdíly z hlediska rozsahu nebo obsahu a z hlediska prostředků, které povstalci používají. Pro potřebu této doktríny budeme používat termíny povstalec, povstání, povstalecký boj*

prostředí, které vytvářejí zvláštní kombinaci k řešení. Řešení stejné činnosti je proto v každé situaci jedinečné.

Činnost povstalců je vedena ozbrojenými skupinami nebo i jednotlivci s různou úrovní odhodlání, organizace a připravenosti, používajícími metody a prostředky vedení boje, které jsou neobvyklé a často v rozporu s humanitárními, mravními i etickými pravidly. Činnost regulérních ozbrojených složek proti nepravidelným ozbrojeným silám bude proto mít zpravidla charakter asymetrické operace.

KAPITOLA 1

VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ

0101. Historie lidstva je (kromě jiného) na jedné straně historií snah o prosazení svých myšlenek, prosazení svého chápání světa a snahy o získání nadvlády, ale na druhé straně je rovněž historií odporu proti nadvládě, historií povstání proti moci a snah o převzetí vlády.

Obě strany boje o moc využívají pro splnění svých cílů celou škálu způsobů a prostředků, a to politických, diplomatických, sociálních, informačních, ekonomických nebo vojenských. Obecně se vládnoucí strana snaží udržet si své postavení proti snahám toto postavení zvrátit. Povstalci se snaží dosáhnout politických změn s využitím dostupných prostředků, kombinací podvratné činnosti, propagandy a násilí.

0102. Protipovstalecké operace budou prováděny silami a prostředky (SaP) AČR, po politickém souhlasu ČR, pouze na základě mandátu OSN. V tomto případě mohou být jednotky AČR nasazeny v rámci protipovstalecké operace, jejímž cílem je přemoci vzpuru vojenskými nebo polovojenskými silami (policejní síly, místní milice) se současně vedenými politickými, ekonomickými, psychologickými a civilními akcemi a zmírnit konflikt na úroveň, která se dá řešit činnostmi na podporu míru a budování stabilní infrastruktury (pomoc při rekonstrukci)⁴.

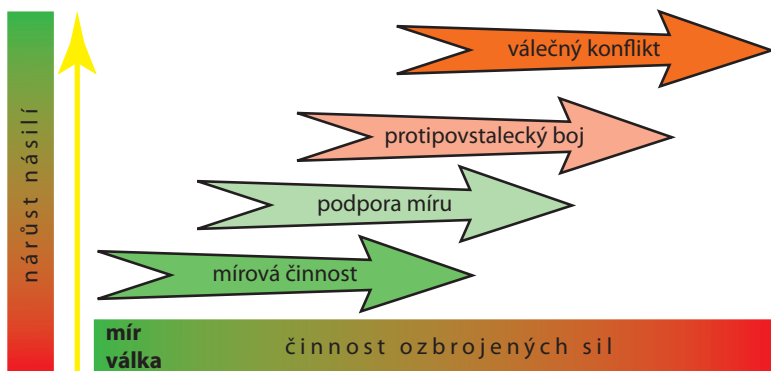
1.1 Fáze ozbrojeného konfliktu

0103. V souvislosti s operacemi NATO mimo území jeho členských států (mimo článek 5 Washingtonské smlouvy) se COIN stává velmi frekventovaným pojmem. S tímto pojmem se operuje v politických, ekonomických, sociálních a environmentálních souvislostech.

Pro pochopení místa protipovstaleckého boje v rámci spektra ozbrojeného konfliktu je nezbytné znát obsah frekventovaných pojmů, jako je např. spektrum konfliktu, druhy operací, rozsah vojenských aktivit apod.⁵

⁴ *Doktrína AČR, 2010*

⁵ *Tyto pojmy a jejich vzájemné vztahy jsou podrobně rozebrány v Doktríně AČR (2010) a publikacích NATO AJP 3.2 a ATP 3.2.1*

Obr. 1 Spektrum ozbrojeného konfliktu

0104. Spektrum ozbrojeného konfliktu je obdobné u všech ozbrojených konfliktů (operací). V jednotlivých fázích spektra ozbrojeného konfliktu vlastní i spojenecké ozbrojené síly používají určité stupně násilí, které nutně vyvolává reakci. Pořadí jednotlivých fází není přísně stanoveno a napětí může přerůst z fáze nestabilního míru do válečného konfliktu.

V mírové etapě spektra, při mírné nebo žádné úrovni násilí, plní ozbrojené složky úkoly mírové činnosti, tj. vlastní přípravy a prevence konfliktů.

0105. S nárůstem násilí a proměnou stabilního míru na mír nestabilní, kdy je proklamována nebo existuje reálná hrozba, je činnost ozbrojených sil zaměřena na podporu míru⁶.

Přejde-li nestabilní mír do fáze povstání, které může obsahovat teroristické nebo jiné asymetrické činnosti, bude činnost ozbrojených sil zaměřena na boj proti povstalcům.

Nedojde-li ke snížení úrovně násilí (konfliktu) na úroveň, která by opět umožnila operace na podporu míru, mohlo by dojít ke vzniku válečného konfliktu, tj. bojů většího rozsahu.

⁶ Terminologický slovník NATO AAP-6: „Operace, při kterých jsou nestranně používány diplomatické, civilní a vojenské prostředky, zpravidla podle zásad a principů Charty OSN, za účelem obnovení nebo udržení míru. Tyto operace mohou zahrnovat předcházení konfliktům, vytváření míru, prosazování míru, udržování míru, budování míru a humanitární operace“

1.2 Operační prostředí (OP)

0106. Operační prostředí (OP) je charakterizováno jako „komplex podmínek, okolností a vlivů, které působí na činnost ozbrojených sil a ovlivňují rozhodnutí velitele“⁷.

Operační prostředí není ohraničeno nebo omezeno nějakými reálnými, národními nebo mezinárodními hranicemi, protože má rozměr toho, co děláme, v čem působíme.

Pro pochopení obsahu povstání a protipovstaleckého boje a jejich vzájemného vztahu je nezbytný komplexní přístup k prvkům operačního prostředí. Ovlivnění jednoho prvku operačního prostředí totiž automaticky působí na další a často i docela nechtěně a nečekaně.

Základní charakteristikou operačního prostředí jsou dynamické, vzájemně propojené a trvale probíhající změny.

0107. Operační prostředí nepodléhá fyzikálním zákonům a je nutno si uvědomit, že akce a reakce jsou zřídka v rovnováze v čase, prostoru nebo hodnotě.

Tato okolnost vyžaduje samostatnost a kreativitu rozhodování už od nejnižších velitelských úrovní. Ke každému úkolu je nutno přistupovat samostatně, používat standardní operační postupy a návody pouze jako vodítko, které je nutno aplikovat na místní podmínky. Kreativita operačního prostředí vyžaduje vyvarovat se šablon a nacvičené dovednosti používat pouze u jednoduchých činností. Znalost, pochopení významu a trvalé sledování změn operačního prostředí jsou rozhodující pro plnění úkolů v rámci protipovstaleckých operací.

1.3 Faktory ovlivňující operační prostředí

0108. Operační prostředí protipovstaleckého boje popisuje podmínky, za kterých povstání může vzniknout, bujet, slábnout a zanikat. Pro zjednodušení chápání podmínek a jejich hodnocení je OP rozděleno do 6 vzájemně propojených, neustále se měnících prostředí. Je to prostředí politické, sociální (religiózní, kulturní), geofyzikální, vojenské, informační a ekonomické.⁸

⁷ Publikace AJP-3.2 Pozemní operace (Land Operations)

⁸ AJP 3.4.4 Counterinsurgency, 2009

Bylo by vážnou chybou chápat operační prostředí pouze jako fyzický a geografický termín.

Každé toto „dílčí“ prostředí má svoje charakteristické rysy a je tvořeno a ovlivňováno různými aspekty. Velitelé je musí důkladně zvažovat a hodnotit zejména s důrazem na jejich možný vliv na plnění úkolu.

0109. **Politické prostředí** se významně liší oblast od oblasti kvalitou politického a vládního systému, vzájemnou provázaností prvků, druhem nebo rozsahem problémů, možností a ochotou je řešit. Pochopení politických aspektů prostředí, znalost úrovně politického vnímání operace jednotlivými skupinami místního obyvatelstva a neustálé sledování změn politického prostředí je podstatné pro vojenské i nevojenské prvky působící v protipovstaleckých operacích. Změnou nebo posunutím vztahů v této oblasti může dojít k narušení spojenectví a vazeb, což může mít v konečném důsledku dopad na úspěch protipovstalecké činnosti i na bezpečnost účastníků.
0110. **Sociální prostředí** zahrnuje přímé i nepřímé účastníky konfliktu, kteří mohou ovlivnit rozhodnutí velitele i splnění úkolů protipovstalecké operace. K přímým účastníkům konfliktu patří národnostní, etnické, náboženské, kulturní, rodové a jiné skupiny, vůdcové a autority, kulturní vyspělost, vzdělání místních obyvatel a jiné faktory. V protipovstalecké operaci ovlivňuje prostředí mnoho nepřímých účastníků jako např. nevládní organizace, mezinárodní nebo místní soukromé společnosti, soukromé bezpečnostní agentury, místní klany a kmeny apod.
0111. **Geofyzikální prostředí** je faktorem, který musí být zvažován velmi seriózně. Terénní podmínky, vlivy klimatu nebo převažující ráz počasí mají vliv na plnění úkolu. Rovněž rozvoj urbanizace prostředí značně ovlivňuje možnosti vzniku povstaleckých aktivit i přípravy a vedení operace. Geofyzikální prostředí může významně působit na činnost v operacích včetně operací protipovstaleckých a rozhodnout o jejich úspěchu. Studium tohoto prostředí je zásadní součástí přípravy operace i jejích jednotlivých úkolů.

Pochopení souvislosti a správné zhodnocení operačního prostředí jsou nevyhnutelnou podmínkou úspěchu.

0112. **Vojenské prostředí** může být v prostoru operace i na vlastní straně velmi různorodé. V oblasti mohou působit koaliční síly, jednotky jiných armád, ozbrojené složky diplomatických nebo vládních úřadů nebo některých společností, vojenští poradci, domácí ozbrojené síly, soukromé bezpečnostní agentury, původní demilitarizované síly atd.

Ne všechny složky mají dostatečné a dostatečně známé rozlišovací znaky, a proto vojenské prostředí může paradoxně být značně nepřehledné a negativně působit na místní obyvatelstvo. V protipovstalecké operaci je důležité, aby velitelé na všech stupních trpělivě a s pochopením prolomovali bariéry nedůvěry a budovali vztahy s místním obyvatelstvem.

0113. **Informační prostředí** umožňuje předávat téměř v reálném čase informace o vojenských akcích. Chyby nebo problémy v přípravě nebo vedení operace mohou být zneužity v rámci protikoaliční propagandy. Povstalci nemusejí tolerovat svobodu médií, ale mohou je zneužívat ke svému prospěchu. Prostředky jako Internet, televize, rádio, tisk mohou negativně či pozitivně ovlivnit postoje místní populace, vojsk i světové veřejnosti. Navíc povstalci mohou využívat například Internetu k předávání pokynů pro akce, technických informací k přípravě skupin nebo zbraní a munice.

0114. **Ekonomické prostředí** je dalším nesmírně důležitým kritériem. Stabilita či nestabilita státu nebo oblasti je zejména závislá na ekonomických a politických změnách. Rozvoj infrastruktury a přírodní zdroje mohou být jednou z příčin konfliktu. Ekonomická prosperita oblasti značně snižuje napětí oblasti, kde je vedena protipovstalecká operace. Úspěch operace rozhodujícím způsobem závisí na tom, zda se protipovstaleckým složkám podaří zvýšit ekonomickou úroveň oblasti.

Operační prostředí se mění, ale zásady činnosti, principy vedení operace a vojensko-politické cíle, které charakterizují protipovstalecký boj, zůstávají stejné.

1.4 Nebojové operace

0115. Nebojové operace jsou operace, ve kterých se síly a prostředky ozbrojených sil používají bez předem plánovaného použití síly. Nebojové operace se dále dělí na mírové a podpůrné operace, vedené mimo území ČR, a na operace ozbrojených sil ČR na území ČR.⁹
0116. Rozhodujícím faktorem, který charakterizuje nebojové operace, je souhlas legitimních vlád nebo představitelů znesvářených stran na území příslušného státu zasaženého krizí se vstupem silových a bezpečnostních složek cizích států (na základě schváleného mandátu OSN) do prostoru konfliktu.
- Operace, u kterých převládá anebo je předem předpokládána neozbrojená bojová činnost (asistenční, humanitární), jsou operace podpůrné¹⁰, které jsou součástí jiných taktických činností.
0117. Přestože se u nebojových operací bojová činnost nepředpokládá, v určitých situacích nebo v jistých etapách vývoje demokratizačního procesu mohou ozbrojené síly hrát významnou úlohu. Kinetické prostředky však mohou být použity pouze za určitých, přesně stanovených podmínek a v situacích stanovených mandátem úkolových uskupení (při obraně civilního obyvatelstva nebo při sebeobraně vojáků nebo civilních zaměstnanců při plnění nebojových úkolů apod.).

⁹ Doktrína AČR, 2010

1.5 Asymetrické operace

0118. Operace nepravidelných ozbrojených sil jsou vedeny ozbrojenými skupinami nebo i jednotlivci s různou úrovní organizace, používajícími metody a prostředky vedení boje, které jsou zpravidla v rozporu s obvyklými způsoby boje, mezinárodním humanitárním právem i obecně uznávanými etickými a mravními zásadami. Činnost pravidelných ozbrojených sil proti nepravidelným ozbrojeným silám bude proto mít zpravidla charakter asymetrické operace.¹⁰

0119. Tak jako neexistuje jediná, uspokojivá definice terorismu, nelze jednoznačně charakterizovat ani asymetrickou operaci či hrozbu.

Asymetrie válčení se vyznačuje strukturální odlišností vojenských potenciálů nepřátelených stran, kdy jeden z protivníků používá pro maximální využití svého vojenského potenciálu a zvýšení psychologického účinku radikálně odlišných prostředků a sleduje strukturálně odlišné vojenské a politické cíle (vychází z odlišných hodnot, přičemž volba asymetrických taktik či strategií může být objektivně danou skutečností nebo produktem racionálního uvažování). Každý schopný vojevůdce se snaží nalézt a obrátit ve svůj prospěch využít nepřítelovy slabiny tak, aby eliminoval jeho případnou převahu sil, aby minimalizoval vlastní a maximalizoval nepřítelovy ztráty.

0120. Při hodnocení asymetrie musíme přísně rozlišovat mezi asymetrií ve válčení ve smyslu nevyváženosti sil nepřátelených stran (rozdílnost ve strukturálně analogických vojenských potenciálech při totožnosti vojenských a politických cílů) a asymetrickým válčením (asymetrickým konfliktem), které se vyznačuje jak strukturální odlišností vojenských potenciálů, tak i odlišností vojenských a politických cílů.

0121. Za asymetrické operace jsou v současné době považovány takové postupy, které jsou z politického, strategického a vojenského hlediska neobvyklé¹¹, odchylovající se od standardního konfliktu nebo přístupů k ovlivnění rovnováhy proti sobě stojících sil.

¹⁰ *Doktrína AČR, 2010*

¹¹ COLIN, S. GRAY. *Thinking Asymmetrically in Times of Terror, Parameters. Spring, 2002, pp. 5–14*

0122. Opakem asymetrického konfliktu je konflikt symetrický¹² (někdy hovoříme o disymetrickém konfliktu jako o třetí variantě konfliktu: výrazná převaha ve zbraních strukturálně analogických protivníků).

Již v 5. století učil vynikající čínský vojenský stratég a vojevůdce mistr Sun, že obecně lze za asymetrickou hrozbu považovat bojovou činnost založenou na využití netradičních postupů k odhalení a zasažení slabých míst nepřítele a následném rychlém ústupu s využitím terénu¹³ a podpory místního obyvatelstva. Tento způsob vedení boje může přinést vojenské nebo vojensko-politické vítězství nad početně silnějším nebo ekonomicky či technologicky vyspělejšim nepřítelem.

Při posuzování asymetrických hrozeb není důležité to, nakolik jsou neobvyklé, ale jak jsou efektivní.

0123. V podmínkách protipovstalecké operace se za asymetrickou hrozbu považuje ohrožení regulérních mocenských a státních orgánů a institucí, včetně vlastních nebo cizích bezpečnostních struktur využitím netradičních a povstalcům dostupných prostředků a činností.

Vlastní naplňování asymetrické hrozby je zesilováno ortodoxním a nekompromisním bojem za vlastní ideály, ignorací právních a morálních omezení, která druhá strana zpravidla dodržuje, permanentním zdokonalováním vlastní organizace a schopností, využitím netradičních, nekonvenčních často improvizovaných bojových prostředků, využíváním znalosti prostředí a podpory místní populace.

¹² Konflikt mezi dvěma stranami, které mají totožné prostředky, vojenské potenciály, vojenské a politické cíle

¹³ Členitý, nerovný či rozsáhlý nehostinný terén poskytující bezpečný úkryt (hory, lesy, poušť, džungle či město) je pro operace slabší strany v asymetrických konfliktech zpravidla nezbytnou podmínkou

KAPITOLA 2

POVSTALECKÝ BOJ

2.1 Vztah povstaleckého a protipovstaleckého boje

0201. Povstalecký a protipovstalecký boj jsou dvě strany jedné mince, jsou to antagonistické opoziční strany zápasu, soupeření nebo boje o politickou moc a nadvládu. Obě strany, ve snaze o naplnění svých cílů, využívají sobě vlastní a přijatelné politické, vojenské, sociální, ekonomické, informační a infrastrukturní metody činnosti.
0202. Protože obě strany bojují o přízeň a podporu obyvatelstva, je místní populace hlavním arbitrem, který nakonec rozhodne o vítězi i o ukončení povstaleckého boje. Protipovstalecký boj nebo operace jsou ve svém průběhu a závěru silně ovlivňovány politickým a vojenským vývojem, přičemž politické metody většinou (ne vždy) převýší metody vojenské, kdy se myšlení většiny obyvatelstva přikloní pro vznik prostředí, které je jim blízké.
0203. Vojenské metody dominují zejména v počátečních fázích boje při nastolování bezpečnějšího prostředí.

Z těchto důvodů jsou při řešení problému vůdčí silou politické a civilní organizace, ale vojenské prvky musejí mít možnost nekompromisně ovlivnit diplomatické, informační nebo ekonomické aspekty k zajištění bezpečnosti a stability.

Politická a vojenská opatření a operace jsou natolik úspěšné, nakolik se podaří přesvědčit obyvatelstvo o jejich potřebě a důležitosti.

2.2 Charakteristické znaky povstaleckého boje

0204. Povstalci jsou příslušníci skupin, hnutí, etnik, národností apod., užívající nepravidelných ozbrojených i neozbrojených akcí malého rozsahu, kteří bojují proti pravidelným, ortodoxním, organickým vojenským

nebo policejním ozbrojeným silám nebo i proti jiným povstaleckým složkám, a to buď zcela nezávisle, anebo v rámci širší vojensko-politické strategie.

0205. Doktrína AČR v souladu s dokumenty NATO definuje povstání jako organizované hnutí, jehož cílem je svrhnout zřízenou legální vládu převratem a ozbrojeným konfliktem¹⁴. Ve své podstatě jde obvykle o dlouhodobý politický a ozbrojený zápas s cílem zničit nebo oslabit legitimitu vlády a získat mocenské pozice a legitimitu pro své vlastní cíle.
0206. Povstalecký boj¹⁵ je klasickým způsobem asymetrického válčení. Taktika povstaleckého boje byla využívána zejména v 19. a 20. století jako nástroj protikoloniálního hnutí na celém světě. S dekolonizací a vznikem nových nezávislých národních států intenzita povstaleckých válek ve druhé polovině 20. století klesala. Taktiku těchto válek posléze využívali zejména stoupenci marxismu-leninismu, internacionální revolucionáři (Čína, Bolívie, Angola), kteří se snažili z lokálních ohnisek etnické nebo třídní nespokojenosti zažehnout světovou revoluci.
0207. Základní podmínkou, která vytváří předpoklady pro vznik povstání, je narůstání rozdílů a konfliktů mezi obyvatelstvem (nerovné společenské, ekonomické, náboženské a etnické podmínky), a zároveň slabá výkonná moc státu, která není schopna řešit problémy přijatelnými způsoby. Dlouhodobý úspěch v protipovstaleckém boji závisí na tom, jak vládní administrativní řeší potřeby a problémy obyvatelstva a jak obyvatelstvo pochopí a ztotožní se se stanovenými pravidly. Trvalý úspěch stabilizace a řešení případných protivládních vystoupení je v rukou a myšlení místního obyvatelstva a žádný cizí vliv to trvale nemůže změnit.
0208. Povstalecký boj obecně je charakterizován několika typickými znaky, jejichž aktuálnost závisí na momentální situaci a etapě vývoje krizové situace:
- snaha získat a co nejdéle udržet kontrolu nad určitým územím, které považují povstalci za vlastní;
 - materiální, personální a morální podpora¹⁶ části obyvatelstva, které boj schvaluje, a části, která se aktivně do boje zapojuje;

¹⁴ *Doktrína AČR, 2010*

¹⁵ *Obdobné zásady platí pro partyzánský boj, guerillu apod.*

¹⁶ *Podpora může být dobrovolná anebo vynucená pod hrozbou represí*

- úzké spojení vojenských a politických cílů;
- zásobování zbraněmi a municí zpravidla ze zásob nepřítele;
- základna a hlavní opěrné body jsou umístěny převážně mimo zastavěnou oblast; města bývají zpravidla využívána až v pokročilém stadiu;
- tradiční formy boje pravidelných ozbrojených sil proti povstalcům bývají většinou neúčinné; proto mohou partyzánské jednotky vzdorovat početně mnohem silnějšímu nepříteli.

0209. Strategie povstalců je ve své podstatě defenzivní, neboť veškeré jejich snahy jsou namířeny (z jejich pohledu) k osvobození ohrožené vlasti a národa. Vzhledem k velké převaze aliančních sil (z jejich pohledu intervenční vojska) neusilují povstalci obvykle o jejich vojenskou porážku. Snaží se prostřednictvím přesně mířených útoků na nepřítelova slabá místa donutit ho k rezignaci a stažení (faktické vítězství). V jejich prospěch přitom hraje velkou roli čas – intenzita povstalecké války je nízká, kdežto protivník, vědom si své převahy, usiluje o rychlé a rozhodné vítězství na bojišti, což má mnoho vedlejších negativních důsledků, včetně tzv. „**pacifikace**“ **místního obyvatelstva** (uplatňování represí proti civilnímu obyvatelstvu, např. preventivní údery na vesnice, kde se předpokládá pohyb povstalců; vyčišťovací operace s velkými civilními ztrátami; velkoplošné zatýkání; zákazy vycházení apod.).

0210. Takový způsob potlačování povstaleckého boje se nakonec obrací proti místnímu obyvatelstvu, neboť právě jeho „pacifikace“ se považuje za rozhodný krok ke zlomení jeho odporu. Toto se zpravidla negativně projevuje i u aliančních sil, a to ve formě psychologického následku dlouhodobého pobytu okupačních jednotek obklopených znepřáteleným místním obyvatelstvem, trvalého stresu z očekávání útoku kdykoli a odkudkoli, zlosti a negativního přístupu k obyvatelstvu vyvolaných sice relativně nízkými, ale pravidelnými ztrátami spolubojovníků.

0211. Příprava ozbrojených i neozbrojených složek pro činnost v protipovstaleckých operacích vyžaduje kvalitní a dlouhodobou nejen psychologickou, ale i teoretickou přípravu příslušníků úkolových uskupení, která bude zahrnovat nejen místní historii, kulturní zvyklosti, ale i způsob chování vůči místnímu obyvatelstvu a schopnost rozlišit teroristický čin od „legitimní“ obrany své vlasti a vytvořit tak předpoklady pro adekvátní reakci na různé bojové i nebojové situace.

2.3 Terorismus a povstání

„Žijeme v podivné době, v níž je silný vzhledem ke svým morálním skrupulím slabý a slabý se díky své bezohlednosti stává silnějším.“

Otto von Bismarck

0212. Pro správné pochopení zásad vedení protipovstaleckých operací je důležitá znalost rozdílů mezi povstalci a teroristy. Abychom se vyvarovali nesprávného pohledu na projevy těchto fenoménů nejen v zemích, kde působí příslušníci AČR, ale i v zemích, kde se předpokládá jejich možné nasazení, je potřebná znalost podstaty konfliktu a jeho probíhající fáze.

Pochopení podstaty konfliktu v maximální míře eliminuje možnost nesprávného postupu vůči opozičním jednotlivcům nebo skupinám místního obyvatelstva a snižuje riziko ohrožení jak vlastních jednotek, tak i místního obyvatelstva. V konečném důsledku to umožňuje se vyvarovat zbytečných obětí na životech, které mají negativní psychologický dopad na obou stranách.

0213. Volba pojmu povstání vždy závisí na hledisku sdělovatele, na jeho politické, ekonomické, často i mentální pozici. Obdobně je to i s terorismem. Najít obecnou a všestranně přijatelnou definici terorismu se zatím nepodařilo ani na půdě OSN a navzdory přijatým 12 antiteroristickým konvencím nemá Organizace spojených národů doposud schválenou definici terorismu.

0214. I přesto, že koncept pojmů „povstání“ a „terorismus“ nelze přesně ohraničit a existuje určitý průnik jejich obsahů, jedná se o dva různé nezaměnitelné pojmy.

Povstalci mají odlišnou vizi jak organizovat společnost. Používají k tomu různých instrumentů od přesvědčování a médií až po teroristické útoky.

Naopak terorismus¹⁷ má za cíl psychologický nátlak a vydírání (šíření strachu, děsu, nejistoty a hysterie).

¹⁷ *Od latinského terrere, „šířit strach a hrůzu“*

Zákonitě tedy odpadá potřeba udržovat ve zbrani velký počet mužů a spoléhat se na podporu svého obyvatelstva, ohlížet se na jeho tužby nebo se nechat omezovat ve svém počínání. Teroristé se proto neskrývají v lesích, horách či pouštích jako povstalci (partyzáni), ale působí přímo mezi svými nepřáteli, mezi nimiž nacházejí své cíle. Jejich strategie je agresivní – chtějí přenést válku na území nepřítele, vytvořit z něj frontovou linii, útočit na jeho území.

0215. Terorismus může existovat i samostatně, mimo povstalectví. Může se jednat o pouhý odpor proti dané situaci, o pouhé zrušení stávajícího stavu bez nabízení jiné možnosti.

Z toho vyplývá, že ne všichni teroristé jsou povstalci a ne všichni povstalci preferují teror. Dá se tedy říci, že výraz terorismus je podřízen výrazu povstalectví.

Na rozdíl od povstaleckého boje není terorismus prioritně vázán na území. Jeho hlavním záměrem je vyvolat pocit strachu, ovlivnit myšlení lidí a vyvolat změny v daném prostředí.

KAPITOLA 3

PROTIPOVSTALECKÝ BOJ

3.1 Cíle protipovstaleckého boje

0301. Předpokladem vítězství v protipovstaleckém boji je pochopení základních příčin povstání a přitažlivosti nebo i výhod, které má povstání pro místní populaci, a získání rozsáhlé podpory místního obyvatelstva. Z operačního hlediska je zejména důležité studium jednotlivých součástí operačního prostředí, analýza a reakce na poznatky o taktice, struktuře, vybavení a zabezpečení povstalců.
0302. Obecně je cílem protipovstaleckého boje porazit povstalce a ukončit povstání. Jednotlivá povstání se liší od sebe svým politickým názorem, historií, sociálním postavením protistran a jejich ekonomickými možnostmi. Navíc i účastníci jednotlivých povstání mohou mít různé cíle a prostředky. Z těchto důvodů musejí protipovstalecké složky přizpůsobovat svoje zásady vedení činnosti, dovednosti, vybavení i strukturu. Protipovstalecká činnost je politicky motivovaná činnost, kde významnou roli hrají informace.
0303. Strategickým cílem protipovstalecké operace je podpora regulérní vládní administrativy a posilování právního prostředí a bezpečí. Toho se dosahuje využitím komplexního přístupu při koordinaci národních a mezinárodních mocenských složek, diplomatických, ekonomických a informačních vlivů a ozbrojených prostředků.

Legalita a komplexní přístup

0304. Velitelé a vedoucí na všech stupních musejí ve svých rozhodnutích v rámci protipovstaleckých vojenských i nevojenských činností dbát pravidel národního a mezinárodního práva, a zároveň musejí vycházet z pravidel použití síly (Rules of Engagement/ROE)¹⁸. Tato pravidla platí pro vo-

¹⁸ ROE – pravidla zpracovaná v rámci operačního plánování a schvalovaná příslušným politickým (vojenským) orgánem, vymezující okolnosti a omezení, za nichž budou síly nasazené do vojenské operace vést bojovou činnost

jenskou operaci a poskytují veliteli informaci o míře jeho samostatnosti v rozhodování o použití síly při plnění stanovených úkolů. Různorodost a přenášení důrazu působení na činnost nebo prostor činnosti vytvářejí potřebu koordinace a komplexnosti protipovstaleckých operací.

0305. Komplexní přístup při plánování a provádění protipovstaleckých operací je stěžejní pro splnění cílů a dosažení úspěchu u obvykle dlouhodobých protipovstaleckých operací. Činnost ozbrojených složek vysílaných do prostoru operace na podporu úsilí domácí vlády neutralizovat povstání a eliminovat povstalecké skupiny je pouze částí společného úsilí boje proti povstalcům. V rámci komplexního přístupu musejí fungovat všechny národní i koaliční vojenské i nevojenské složky.

3.2 Charakteristické rysy protipovstalecké činnosti

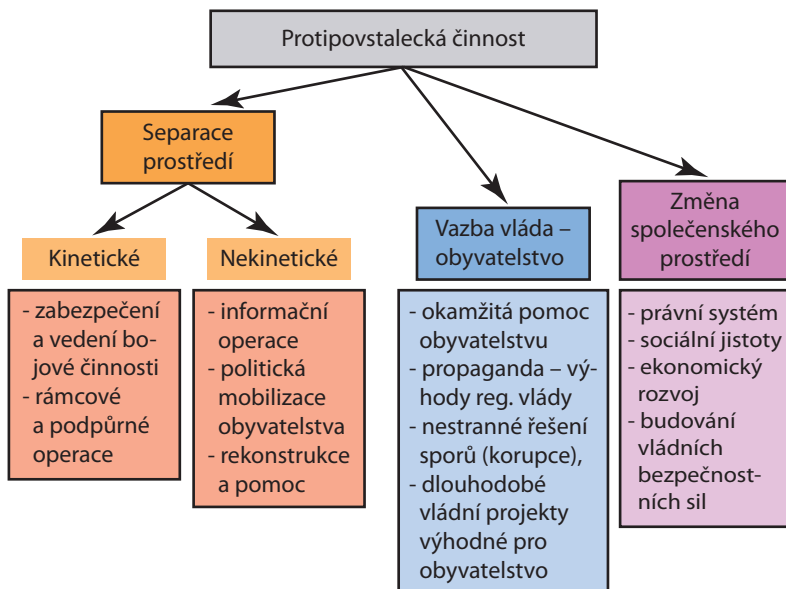
0306. Protipovstalecká činnost vykazuje tyto charakterické rysy:

- boj na podporu obyvatelstva, ne proti němu;
- relevantní informace jsou bezpodmínečnou potřebou;
- nadřazenost politiky a jasně stanovené politické cíle;
- legitimita jednání všech složek;
- jednotné úsilí (vedení) ve všech oblastech;
- posilování právního prostředí;
- obvykle dlouhodobá aktivita;
- předávání odpovědnosti místním orgánům za vedení činnosti;
- potřeba neustálého přizpůsobování činnosti v závislosti na změnách operačního prostředí.

3.3 Hlavní úkoly protipovstaleckého boje

0307. Podpora protipovstaleckého boje cizími (aliančními) silami je nutná v době, kdy vlastní oficiální vládní administrativa nemá dostatek sil, schopností a prostředků tento zápas o politickou moc vybojovat. Úspěch protipovstalecké činnosti závisí na správné kategorizaci obyvatelstva podle jeho vztahu k povstání a správné volbě cest k ovlivnění jeho myšlení.

0308. Úspěchu v protipovstalecké činnosti může být dosaženo pouze postupným naplňováním 3 základních kroků. Tyto kroky nejsou od sebe časově ani prostorově odděleny, ale působí více-méně souběžně.

Prvním krokem, který napomáhá úspěchu v protipovstalecké činnosti, je nepřetržitá snaha o oddělení nepřítele od obyvatelstva. Pro povstalece je podpora obyvatelstva zásadní a ztráta jeho přízně znamená praktické ukončení jeho reprodukčních schopností (lidské zdroje, materiál, základny apod.).

0309. Vytvořit vazbu mezi obyvatelstvem a vládou posilováním možností, akceschopnosti a kreditu regulérní vlády ve vědomí místní populace je dalším krokem k dosažení úspěchu v protipovstalecké činnosti. Ten je postupnou přípravou na ukončení činnosti aliančních sil a předání odpovědnosti do rukou místních administrativ a jejich bezpečnostních složek.

0310. Změnit postoj obyvatelstva tak, aby vystupovalo proti budoucím projektům násilného povstání, znamená odbourání vlivu extrémních etnických, náboženských nebo jiných složek a posilování právního vědomí obyvatelstva a jeho důvěry ve schopnost vlády zajistit bezpečné prostředí.

Nejúčinnější zbraně protipovstaleckého boje nestřílejí.

Toto je dlouhodobý úkol, na kterém se v rámci komplexního přístupu podílejí všechny složky.

Obsah jednotlivých kroků a metody jejich plnění jsou závislé na operačním prostředí a na schopnosti jednotek a civilních prvků Aliance tyto kroky realizovat.

0311. Základní operační přístupy k provádění protipovstaleckých operací závisejí na momentálním stavu operačního prostředí. Rozhodujícími faktory pro stanovení přístupu a případně jeho modifikace jsou možnosti a schopnosti ozbrojených složek hostitelské země a síla a aktivity povstalců. Základními přístupy k organizování a provádění protipovstaleckých operací jsou:

- komplexní přístup;¹⁹
- vytváření společných jednotek a prvků;
- poskytování limitované podpory.

Jednotlivé přístupy nebo cesty k dosažení úspěchu v protipovstalecké činnosti nejsou striktně oddělené ani jednoznačně ohraničené. V zá-

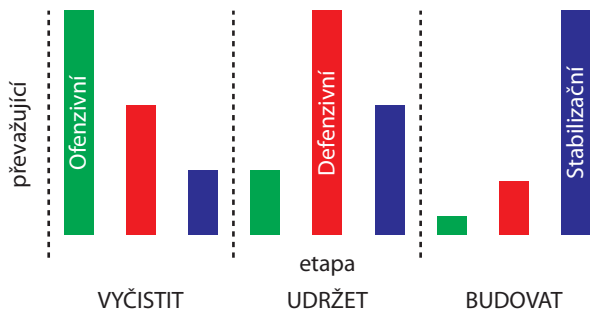
¹⁹ Tento přístup je v materiálech označován jako přístup „vyčistit–udržet–budovat“ (Clear–Hold–Build, CHB)

vislosti na změnách operačního prostředí dochází k uskutečňování některých činností v rámci jiných etap nebo i k opakování některých prvků těchto principů.

0312. Hlavním předpokladem pro zahájení a úspěšné provedení činnosti je důkladná příprava, která obsahuje: vyhodnocení situace a zdrojů, operační plánování operace a přípravu účastníků, stanovení prostoru a objektů odpovědnosti vojenských a civilních složek, zahájení informační operace před rozmístěním složek.

Přístup „vyčistit, udržet, budovat (CHB)“

0313. Obecně je tento přístup civilně-vojenskou činností se zapojením domácích i aliančních prvků, jako jsou ozbrojené síly, policie, místní autority, vládní i nevládní organizace apod.

Uvedený přístup je základním způsobem vedení protipovstalecké činnosti, ve které se kombinují ofenzivní (vyčistit), defenzivní (udržet) i stabilizační (budovat) činnosti používané na základě neustálého vyhodnocování stavu a změn operačního prostředí. Takto vedená protipovstalecká operace je dlouhodobá a vyžaduje mnoho prostředků a zapojení všech složek (civilních organizací, zpravodajských složek a bezpečnostních sil).

0314. CHB aktivity jsou zaměřené zejména na vytvoření bezpečného klimatu, na zřízení vládou kontrolovaného bezpečnostního systému k udržení bezpečného prostředí a na budování prvků ochrany místní populace a získání jejich důvěry a podpory.

0315. Ke splnění této ambice jsou v prvním pořadí plněny následující úkoly:
- vytvoření bezpečného prostředí pro život místních obyvatel;
 - eliminování ozbrojené činnosti povstalců a jejich podpory místním obyvatelstvem;
 - trvalá a efektivní podpora vlády, její politiky a důvěry v její činnost (schopnost plnit sliby);
 - posilování právního vědomí a podpora dodržování zákonů;
 - vytvoření prostoru a podmínek pro obnovu vládních institucí.
0316. Operace CHB by neměla, a priori, začínat vojenským útokem na pozice nepřítelů. Ovšem v některých případech při rozšiřování vlivu bude nutno použít ozbrojenou činnost pro eliminaci center a základů povstalců s cílem snížit jejich schopnost bránit operaci CHB.

Vyčištění prostoru

0317. Hlavním cílem první etapy – „vyčištění“ prostoru je narušit mezinárodní i národní vazby povstalců na prvky personální, ekonomické i politické podpory. Jedná se o rozbití podhoubí povstalecké infrastruktury. Rozhodujícím úkolem první etapy CHB je zabránit rozdrobeným skupinám protivníka v jejich integraci a v budování zázemí (logistických a výcvikových táborů) a vytvořit systém prezentace trvalé přítomnosti v prostoru.
0318. Úkol je plněn na všech úrovních nejdříve ozbrojenými složkami, jejichž činností se vytváří bezpečný prostor a podmínky pro neozbrojenou činnost.

V této etapě se odehrává boj o myšlení místní populace. Významnou roli zde hrají informační a psychologické operace, které jsou cílené na místní obyvatelstvo (k získání a udržení podpory pro vlastní úkolová uskupení a podpory místní administrativy) a na povstalce (narušení jejich přesvědčení poukazováním na jejich neúspěch).

Udržení prostoru

0319. Hlavním cílem etapy „udržení“ prostoru je nedovolit, aby povstalci opět získali prostory a pozice, které ztratili. Tato etapa je charakterizována převážně defenzivní činností a prolínají se v ní prvky a činnosti všech etap.

0320. Úsilí protipovstaleckých složek je zaměřeno na:

- povstalce – zejména na dokončování eliminace povstalců a jejich sympatizantů, likvidace skladů zbraní, munice a materiálu, přerušování komunikačních kanálů, finančních zdrojů;
- místní mocenské složky – výstavba a opevňování zařízení místní mocenské struktury (budování vládních institucí, budování policejních stanic, kontrolních stanovišť, hraničních přechodů, spojovacích sítí) a zabezpečování výcviku místních ozbrojených sil a policie;
- obyvatelstvo – ochrana před zastrašováním, obnovení základních služeb, rekrutace pro policii a armádu, refundace za majetek místního obyvatelstva zničený v průběhu operací apod.

0321. V této etapě hraje významnou roli činnost CIMIC a HUMINT.²⁰ Obě složky jsou schopny významnou (možná rozhodující) měrou pracovat s místními obyvateli, získávat informace o jejich situaci a potřebách, ale i o pohybu a činnosti povstalců nebo jejich podporovatelů.

0322. Udržení pozic (nejenom prostorových a administrativních, ale i sympatií u obyvatelstva) vyžaduje rozhodný, ale nestranný postup a plánování opatření, která jsou v silách úkolových uskupení.

0323. Pro zřízení a udržení bezpečnosti a pořádku je potřebné zavést některá nepopulární opatření, aby byl získán například přehled o přítomnosti a migraci osob (zákaz vycházení, omezení migrace a požadavek evidence návštěv, prohledávací operace apod.). Do informačních kampaní organizovaných na podporu této činnosti musejí být v rozsáhlé míře zapojeny místní složky (místní představitelé, náčelníci kmenů, policie apod.), aby vysvětlily a zdůvodnily tato opatření místním obyvatelům a aby rovněž postupně přebíraly odpovědnost za správu státu.

0324. V mnoha případech (a z různých důvodů) však tyto síly a prostředky nejsou schopny samostatně provádět identifikaci a eliminaci místních povstalců a struktury povstaleckých skupin, proto je nutné tuto činnost kombinovat s prvky principu limitované podpory.

²⁰ *Prvky civilně-vojenské spolupráce a prvky zpravodajství z lidských zdrojů*

Budování prostoru

0325. Třetí fáze přístupu CHB je charakterizována zejména stabilizačními a rekonstrukčními činnostmi. Rozhodující podmínkou pro splnění cílů celého způsobu CHB protipovstalecké činnosti je vytvoření bezpečného prostředí.
0326. Od místního obyvatelstva nelze očekávat podporu, jestliže nebude chráněno před útoky povstalců. Důraz je kladen zejména na posilování pozice místní správy (podpora leaderů, zlepšení zásobování apod.), bezpečnostních struktur (budování stanic, zlepšení výcviku a vybavení), zvyšování kvality a kapacit infrastruktury (voda, komunikace, doprava, zásobování, školy, nemocnice) a vytváření pracovních příležitostí (malé i velké krátkodobé projekty). To jsou hlavní směry, které vedou k postupnému předání vedení organizací do rukou místní administrativy.

3.4 Vytváření společných jednotek a prvků

0327. Tento přístup umožňuje vytváření společných prvků složených z mezinárodních protipovstaleckých sil a jednotek hostitelské země. Používá se obvykle v situacích, kdy povstalci nemají početné síly ani dostatečné

rezervy na jejich vytvoření. Výhody tohoto způsobu lze využít například pro prezenci trvalé přítomnosti protipovstaleckých sil v prostoru v etapě udržení a budování prostoru.

0328. Systém složených jednotek není ideální pro útočné nebo speciální operace, protože zvyšuje riziko vyplývající s rozdílné úrovně připravenosti a vybavení. Z hlediska nutnosti postupného předávání odpovědnosti za řízení země místní administrativě je však nezbytné tento přístup stále častěji používat. Složení jednotky obvykle není paritní a alianční jednotky a velitelé působí v rolích specialistů, mentorů a pozorovatelů. Zkušenosti získané z reálné činnosti se využívají při pomoci a výcviku domácích jednotek. V operacích Irácká svoboda a Trvalá svoboda byla začleňována četa do roty domácí armády. Kvalita těchto složených jednotek je plně závislá na jejich připravenosti, na jednotném chápání úkolů i způsobů jejich plnění. Toho lze docílit pouze cílevědomou a efektivní přípravou velitelského sboru i jednotek.

3.5 Poskytování limitované podpory

0329. Princip je uplatňovaný ve smyslu předat větší díl odpovědnosti za přípravu a provedení protipovstaleckých bojových operací do rukou místních ozbrojených složek. Rozsah podpory závisí na konkrétní fázi operace a na podmínkách a možnostech aliančních i domácích jednotek.

Ne každá činnost v protipovstaleckém boji vyžaduje masivní nasazení spojeneckých jednotek. V mnoha případech, zejména v etapě budování, se jedná pouze o symbolickou přítomnost při operacích domácích jednotek nebo o materiální a lektorskou činnost.

ZÁVĚR

Dlouhodobý úspěch protipovstaleckého boje závisí na schopnosti obyvatel řídit si své vlastní záležitosti a ochotně se podřídit pravidlům stanoveným oficiální vládou.

Ozbrojené síly nemohou operovat v protipovstaleckém boji samy. Protipovstalecká činnost musí zahrnovat oblast politickou, ekonomickou, sociální, informační a oblast infrastruktury se zapojením aliančních, domácích vojenských a nevojenských struktur (civilně-vojenské vztahy).

Efektivní protipovstalecký boj vyžaduje položit důraz na specifické dovednosti, zejména znalost kultury a zvyků obyvatel a jejich jazyků a mentality.

Protipovstalecké operace jsou kriticky závislé na včasných a relevantních informacích o projevech povstalců i stavu operačního prostoru. Kvalita a zdroje informací jsou významným znakem podpory úkolového uskupení místním obyvatelstvem.

Činnost jednotlivců, jednotek i celého úkolového uskupení vyžaduje vyváženost, nestrannost a ze strany místních obyvatel musí být chápána jako nezbytná a legitimní.

Zřízení bezpečného prostředí pro život místního obyvatelstva i působení ostatních složek přítomných v prostoru krize je základním předpokladem pro rekonstrukci a budování administrativních i ekonomických struktur oblasti. Toto je úkolem ozbrojených sil v oblasti.

BOJOVÝ ROZKAZ

Základní struktura bojového rozkazu je stanovena normou STANAG 2014. Tato norma má statut silného doporučení vycházejícího z potřeby předat všechny důležité informace podřízeným a nechat dostatečný prostor pro iniciativu podřízených velitelů reagovat na konkrétní situaci.

Na základě potřeby vycházející z daného úkolu a celkového operačního prostředí by měl velitel jednotky doplnit BR o body, případně přílohy, které jsou nezbytné k objasnění a zabezpečení činnosti.

Na druhé straně je nutno mít na paměti, že příliš mnoho podrobností a číselných údajů snižuje srozumitelnost a pochopitelnost dokumentu.

Bojový rozkaz STANAG 2014

Čas použitý v BoRo:

Mapy použité pro operaci:

Úkolová organizace:

Počasí:

Terén v zájmovém prostoru:

I. SITUACE

a. Situace všeobecná, situace zvláštní

b. Situace nepřítele

- » Nepřítel proti nadřízenému
- » Nepřítel proti naší jednotce
- » Možné varianty činnosti

- c. **Situace vlastních sil**
 - » Záměr nadřízeného
 - » Úkoly sousedů
 - » Posilové prostředky
- d. **Situace ostatní**

II. ÚKOL

III. PROVEDENÍ

- a. **Záměr**
 - » Koncept operace
 - » Fáze manévru
- b. **Úkoly podřízeným jednotkám**
 - » Palby
- c. **Úkoly přiděleným prostředkům**
- d. **Součinnost**

IV. LOGISTIKA/ADMINISTRATIVA

- a. **Materiál a služby**
- b. **Zdravotnické zabezpečení**

V. VELENÍ A SPOJENÍ

- » Velení
- » Spojení

Potvrzovací klauzule

Přílohy:

POVSTALECKÉ SKUPINY

Neodmyslitelnou oblastí pro velitele všech stupňů, ale i všechny účastníky protipovstaleckých činností je znalost protivníka. Ne všechny skupiny, se kterými se v rámci protipovstaleckých činností jednotky setkají, jsou stejné a mají stejné možnosti, postavení a stejné cíle. Mezi základní druhy povstaleckých skupin patří:

- **kriminální živly:**
 - » osoby najímané povstaleckými skupinami,
 - » pašeráci drog,
 - » osoby financované povstaleckými skupinami nebo s nimi sympatizující,
 - » méně významní polní velitelé,
 - » osoby zapuzené vládou,
 - » malé skupiny najímané povstalci k rozsévání strachu a chaosu mezi obyvatelstvem (používají vraždy, fyzické tresty, mučení apod.); jsou většinou lépe vyzbrojené než místní kmenové milice (LK, RG, RPG apod.) a mají k dispozici motocykly, pickupy, SUV;
- **skalní (tvrdé jádro) povstalecké skupiny (včetně zahraničních bojovníků):**
 - » nejnebezpečnější, věrní stoupení povstaleckého hnutí (Tálibán, HIG, al-Káida, Hamaz apod.),
 - » lépe vycvičení než ostatní bojovníci, více motivováni k boji,
 - » lépe vycvičení ve střelbě a s lepší střeleckou disciplínou, dodržují maskovací a světelnou kázeň, dodržují operační bezpečnost a rádiovou kázeň, někdy nosí oděv a obuv podobné uniformě namísto typického místního oděvu,
 - » mají dostatek zbraní – (ruční, protitankové, protiletadlové, miny),
 - » disponují zkušenými střelci z minometů pro rozsáhlejší operace,

- » mají vypracované komplexní plány operace včetně reakcí na ne-předvídané situace,
- » zůstávají mnohem déle v přímém bojovém kontaktu než místní bojovníci,
- » používají své smrtelně zraněné a mrtvé bojovníky k maskování nástražných systémů,

- » jsou mnohem vzdělanější než domorodí obyvatelé a umějí dokonce číst z mapy,
 - » mnohdy nemusejí hovořit místním dialektem (paštu, darí) a dělá jim problém se domluvit;
- **místní obyvatelé:**
 - » vyzbrojeni osobními ručními zbraněmi (často označenými vlastními značkami),
 - » mají nedostatek zásobníků a munice pro RZ,
 - » většinou jsou špatnými střelci s nízkou střeleckou kázní,
 - » nosí tradiční místní oděv, zřídka nějaký druh uniformy,

- » jsou opálení, nosí hnědý, šedý nebo světle šedý oděv, který v horském terénu skýtá dobré maskování,

Místní obyvatelé se často přidávají na stranu toho, o kom předpokládají, že bude vítězem.

- » přímému kontaktu s koaličními jednotkami se snaží vyhnout,
- » většinou jsou negramotní nebo málo vzdělaní, používají však různé technologie (mobilní telefony, vysílačky),
- » důvěrně znají místní a regionální terén a kmenovou strukturu a téměř vždy vědí, že na jejich území vstoupil cizinec,
- » jsou málo motorizovaní se slabou logistikou.

Stupeň spolupráce (zapojení se do akcí povstalců) s povstaleckými skupinami se často mění a je charakterizován:

- mírou víry obyvatel v propagandu hnutí (Tálibán, HIG, Hamáz apod.) a úrovní ideologické motivace a víry v to, že toto hnutí zvítězí;

- akceptací místních obyvatel, že si je polní velitelé odvedou na několik dní nebo týdnů k provádění povstaleckých akcí (většinou se vše opakuje) nebo vyhledáváním osob, které se dostaly do finančních problémů buď hráčstvím (dluhy), nemocí příslušníka rodiny, nastávajícím sňatkem, koupí nemovitosti, nebo se staly obětí vydírání;
- oklamáním nebo donucením místních ke spolupráci s povstalcí; např. násilná rekrutace pod hrozbou zbraně, oklamání tím, že je chtějí koaliční síly zabít nebo mučit za to, že se někdy zapojili do protikoaliční činnosti.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Doktrína Armády České republiky (novelizovaná). Vyškov: Institut doktrín, 2010.

AJP-3.2 *Allied Joint Doctrine for Land Operations (Doktrína pozemních operací)*, 2007.

ACT Joint operational guidelines 01/04. *Counterinsurgency (Coin)*. 2010.

ATP-3.4.4 *Protipovstalecký boj (Counterinsurgency)*. 2010.

ATP-3.2.1 *Taktika pozemních sil (Allied Land Tactics)*.

FM 3-24 *Counterinsurgency*. 2006.

SCHNELL, Kreg. *Fundamentals of Counterinsurgency*. 2009.

GALULA, David. *Counterinsurgency warfare. Theory and Practise*. New York: Frederick A. Praeger, Publishers, 1964.

KILCULLEN, David. Dvacet osm pravidel – základy protipovstaleckého boje. *Infantry*. Washington, D.C. March 2006.

CANONICO, Peter J. *An alternate military strategy for the war on terrorism*. Disertační práce. 2006.

GRAY, Colin S. *Thinking Asymmetrically in Times of Terror*. Parameters. Spring 2002.

Obsah

ÚVOD	3
Kapitola 1 VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ	5
1.1 Fáze ozbrojeného konfliktu	5
1.2 Operační prostředí (OP)	7
1.3 Faktory ovlivňující operační prostředí	7
1.4 Nebojové operace	10
1.5 Asymetrické operace	11
Kapitola 2 POVSTALECKÝ BOJ	13
2.1 Vztah povstaleckého a protipovstaleckého boje	13
2.2 Charakteristické znaky povstaleckého boje	13
2.3 Terorismus a povstání	16
Kapitola 3 PROTIPOVSTALECKÝ BOJ	18
3.1 Cíle protipovstaleckého boje	18
3.2 Charakteristické rysy protipovstalecké činnosti	19
3.3 Hlavní úkoly protipovstaleckého boje	19
3.4 Vytváření společných jednotek a prvků	25
3.5 Poskytování limitované podpory	26
ZÁVĚR	27
Příloha 1 BOJOVÝ ROZKAZ	28
Příloha 2 POVSTALECKÉ SKUPINY	30
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	34

Protipovstalecký boj

Vyškov 2010
www.doctrine.cz

Odpovědný funkcionář: brig. gen. Ing. Bohuslav DVOŘÁK

Do tisku schválil: plk. gšt. Ing. Tomáš RAK

Gestor: Institut doktrín VeV – VA

Redaktor: plk. gšt. Ing. Tomáš RAK

Zpracoval: Ing. Pavol VARGA

Redakční a jazyková úprava:

Mgr. Helena NĚMCOVÁ, Ing. Jaroslav MRÁZ

Obálka a grafická úprava: Ing. Jaroslav MRÁZ

Vydavatel: Institut doktrín VeV – VA

Tisk: VydOd OIT IRO VeV – VA

Náklad: 100 výtisků

První vydání

Vojenská doktrína přidělena podle zvláštního rozdělovníku